

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

070.15

Szerző:

Cím: *Seregszemle a pesti rikkancsok fölött*

Idő

"1921"

Forrás:

A Nép

Személy

Bp.

1921. 7. 13

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házi nyomda 1920

Seregszemle a pesti rikkancsok fölött

A sajtó legigazibb munkásai — *Rezső, a center — A szép bajszú Kovács és a többiek — Rikkancsból a „Zöld Vadász”-ban* — A NÉP tudósítójától —

A rikkancsok a pesti utca legtipikusabb alakjai. A kora reggeli óráktól késő estig róják a pesti utcákat, vagy az utcáskorokat tartják megszállva hol hírlapokból emelt bástyáik mögül rikoltozzák egy-egy újság címét. Közülök sokat ismer a pesti közönség látásból, akárhány évtizedek óta ül egy helyen, mint valami élő szobor.

Ha seregszemlét akarunk tartani e fölött a kitünő gárda fölött, szigorúan meg kell különböztetnünk az utóbbiakat a jutó rikkancsoktól. Míg a sarki árusok a nehéz tüzérség szerepét játsszák a hírlakindulás offenzívájában, addig a fürgébb fiatalok a könnyű lovaság földterítő munkáját végzi.

A délutáni órákban lesz hangos a város a jutó rikkancsok szavától. Mikor a hírlapok rotációs gépei düböröge megindulnak, már nyüzsgő tömegben lepik el a nyomdaépület udvarát és izgatottan várják, hogy az első lapkötegek megjelenjenek az expedíciós terem ablakában. A boldog legelső torkából telitüdővel tör elő a lap neve és futva vágnak neki a városnak, roskadásig megrakva a festékszagú nyomtatványokkal.

A jutó rikkancsok legnépszerűbb alakja *Rezső*, aki a körutakon elvezett staféta futása után rendszerint a Váci-utca és Türr István-utca sarkán szokott megtelepedni. *Rezső* kiapadhatatlan humorú fiú, aki egy

vevőjénél sem mulasztja el, valami élccél fűszerezni a pár pillanat alatt lebonyolított vásárt. Kéccsal szemével szurón tekint a kuncsaftira, akiről kérdés nélkül megtudja állapítani, hogy milyen lapot akar. *Rezső* egyébként egyik legtevékenyebb tagja a lapterjesztők sportklubjának. A jó multikoriában — személyes megismerkedésünk alkalmával — feljött a szerkesztőségbe, megállt a terem közepén, egyet hunyorított, balkezét meglöbélta, majd napoleoni pózba vágva magát így szólt:

— *Uram tudja ki vagyok én? Én a lapterjesztők center vagyok.*

Ezen szenszáclós tény megállapítása után fölényesen mért valamennyiünket végig és leereszkedően fogadta az efeletti örömről ki-fejezését. *Rezső* csakugyan kiváló sportszén, egyik megszervezője a lapterjesztők sportklubjának és állítólag az ő ötlete volt, hogy a rikkancsok stafétaverseny alkalmával hírlapköteggel fussanak.

Kovács ur a Belvárosban hozza összekötésbe a közönséget a hatodik nagyhatalommal, a sajtóval. Szőke, Vilmosbajuszt visel, ami minden alkalommal a lehető leggondosabban van kipödörve. Nem emlékeznek olyan világrengető szenszáclóra, amikor a rikkancsok versenyszáguldása közepette ne lett volna *Kovács* urnak egy-egy pillanatnyi szabad ideje, hogy bajszka kacskaringóját meg ne igazítsa. Amikor a nyomdák előtt lapokra vár, gyakran bajszkötőjét is felteszi, hogy bajszja a lehető legcsinosabb legyen, mikor hivatali ténykedését megkezdi.

A sötét Vízivárosig vezet utja a pesti körutól annak a kedves gyereknek, aki ropant fejével és hihetetlenül dörgő hangjával kelti fel a figyelmet, hogy vegyenek újságot tőle. A hangja valami speciálisan kongó és dörgedelmes. Száz más hangból is tisztán ki lehetne hallani. Egyike azoknak a rikkancsoknak, akik leghamarabb végez-

nek a készletükkel.

A sarki árusok legjellegetesebb alakjai közé tartozik a múzeum-köruti *ok asszony*, aki halk, éneklő hangon kínálja lapjait a járókelőknek. Innen nem messze van a *n é m á k s a r k a* a Nemzeti színház telke előtt, ahol két néma rikkancs kínálja eh a *n g o s a n* újságjait. Az egyik tolszékében ül, a másik két mankójára támaszkodva áll a sarkon. Mindkettő évtizedek óta jár ugyanarra a helyre, mindenkit ismernek, mindenki ismeri őket.

A rikkancsoknak meg van az a jó szokásuk, hogy nem politizálnak. Egyforma buzgalommal kínálják a különböző pártállású lapokat, rögtönzött kis polcaikon bekészen férnek meg egymás mellett a nyomtatványok, melyek a legádázabb szóharcban állnak egymással. Budán azonban, a Margitid tőjékán — a helyet nem akarjuk pontosan megjelölni — van egy öreg, rendezetlen vallású rikkancs, aki hallatlan ellenszenvvel viseltetik a keresztény lapok iránt. Keresztény lapot vagy nem tart, vagy ha van is nála, még tévedésből sem veszi a kezébe, ott hagyja állni azokat, kövel lenyomtatva a többi közzét és csak azokat a *szerepcső* seket veszi kezébe és kínálja rokodi kiabálással, amelyek bele egy politikai álláspontot foglalnak el.

Meg kell még emlékeznünk arról a rikkancsról, aki az esti órákban a nagykörut és a Rákóczi-ut sarkán kínálja újságjait. Az öreg nyilván több éven át működhetett valami dalárdában, mert annak a három-négy lapnak a címéből, amit különböző hangon kiabál, olyan korálokat és fugákat komponál, hogy hallatára megállnak a járókelők.

A pesti rikkancsok között példátlan az ösztartás *A* fiatalok az említett sportklubban tölti szabad idejét, majd minden vasárnap rendeznek versenyeket. Néha mulatságot is tartanak, melyen családostól jelennek meg.

Decemberben a Sas-kör termében tartottak egy jól sikerült jelmezestélyt, most július 17-én pedig a Zöld Vadászban fogtak összejönni, hogy egy hajnalig tartó nyári mulat-

ságon keressék a szórakozást a napi robot után, mely mégis passzió nekik és az ifjú, aki husz utcát szalad be naphözben, záróra-kor bizonyára szomorodottan fogja abbahagyni a csárdást szíve hölgyével.

A sporton és a mulatságon kívül komoly dolgok is foglalkoztatják a hírlapterjesztők derek gárdáját. Belvillongás is van a táborban s a régebbiek feltűnik az új szakársak beözlésétől a hírlapterjesztés jövőjét. A keresztényszocialista hírlapterjesztők szakszervezete vasárnap délután tartott gyűlést s a napirenden szereplő fontos tárgyak között követelték az engedélyek felülvizsgálását. A szakszervezeti biztosítás alapján elvének a temetkezési segély kérdése feletti folyt még vita s azzal az egyhangu megállapodással ért véget a gyűlés, hogy ha az engedélyrevizio meg lesz s elintéződik a temetkezési segély kérdése, ök életre-halálra biztosítva vannak.